

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 26.10.2022
COM(2022) 546 final

2022/0341 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

**asetusten (EU) N:o 260/2012 ja (EU) 2021/1230 muuttamisesta euromääräisten
pikasiirtojen osalta**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

{SEC(2022) 546 final} - {SWD(2022) 546 final} - {SWD(2022) 547 final}

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Pikamaksut ovat tilisiirtoja, joissa varat siirtyvät maksajan tililtä maksunsaajan tilille muutamassa sekunnissa mihin vuorokauden aikaan tahansa vuoden jokaisena päivänä. Tämä erottaa pikamaksut muista tilisiirroista, joita maksupalveluntarjoajat¹ käsittelevät ainoastaan työaikana ja joiden tapauksessa varat hyvitetään maksunsaajalle vasta seuraavan pankkipäivän loppuun mennessä.

Pikamaksut ovat merkittävä maksualan teknologinen innovaatio. Ne mahdollistavat rahoitusjärjestelmässä käsiteltävinä olevien varojen vapauttamisen siten, että varat ovat välittömästi loppukäyttäjien – EU:n kuluttajien ja yritysten – saatavilla kulutusta ja investointeja varten. Lisäksi pikamaksut tarjoavat pankeille ja finanssitekniikayrityksille (fintech-yrityksille) mahdollisuuksia kehittää uusia ratkaisuja vuorovaikutuspisteessä tapahtuvia maksuja varten, oli kyse sitten fyysisistä myyntipisteistä tai sähköisen kaupankäynnin maksutapahtumista (esimerkiksi mobiilimaksusovellusten käyttö älypuhelimissa). Tällaiset ratkaisut auttaisivat vähentämään vuorovaikutuspistemarkkinoiden nykyistä suurta keskittymistä erityisesti rajatylittävien maksujen alalla.

EU:ssa on jo olemassa rakenteet euromääräisiä pikamaksuja varten. Ne koostuvat useista maksujen välitöntä suorittamista tarjoavista maksujärjestelmistä sekä yhtenäisen euromaksualueen (SEPA) pikasiirtojen sääntökirjasta (SCT Inst. Scheme), jonka Euroopan maksuneuvosto (EPC)² otti käyttöön marraskuussa 2017.

Pikamaksujen mahdollisia merkittäviä hyötyjä EU:n kuluttajille ja yrityksille haittaa kuitenkin niiden hidas ja vähäinen käyttöönotto. Vuoden 2021 lopussa vain 11 prosenttia EU:ssa lähetetyistä euromääräisistä tilisiirroista oli pikamaksuja³. Syyt tähän on yksilöity ehdotuksen liitteenä olevassa vaikutustenarvioinnissa (ks. jäljempänä).

Komissio tuki 5. joulukuuta 2018 antamassaan tiedonannossa *Euron kansainvälisen aseman vahvistaminen*⁴ täysin yhentyneitä EU:n pikamaksumarkkinoita, jotta voidaan vähentää vähittäismaksujen riskejä ja haavoittuvuuksia ja lisätä jo käytössä olevien maksuratkaisujen autonomiaa. Komissio ilmoitti 24. syyskuuta 2020 antamassaan tiedonannossa *EU:n vähittäismaksustrategia*⁵, että se ehdottaa tarvittaessa vuoden 2021 loppuun mennessä lainsäädäntöä, jolla EU:n maksupalveluntarjoajat veloitetaan tarjoamaan euromääräisiä pikamaksuja. Neuvosto painotti 22. maaliskuuta 2021 antamissaan päätelmissä⁶ vähittäismaksustrategian tavoitetta, joka koskee pikamaksujen laajan käytön edistämistä. Lisäksi komissio toisti 20. tammikuuta 2021 antamassaan tiedonannossa *Euroopan talous- ja rahoitusjärjestelmä: lisää läpinäkyvyyttä, vakautta ja häiriönsietokykyä*⁷, että sen

¹ Maksupalveluntarjoaja on direktiivin 2015/2366 (toinen maksupalveludirektiivi) liitteessä I määritelty maksupalvelujen tarjoaja, kuten luottolaitos, maksulaitos tai sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitos.

² EPC on vuonna 2002 perustettu maksupalveluntarjoajien yksityisoikeudellinen järjestö, joka toimii Euroopan maksualan päätöksenteko- ja koordinoitielimenä ja jonka päätehtävänä on kehittää yhtenäistä euromaksualueutta.

³ Lähde: EPC.

⁴ COM(2018) 796 final, 5.12.2018.

⁵ COM(2020) 592 final, 24.9.2020.

⁶ 7225/21.

⁷ COM(2021) 32 final, 19.1.2021.

vähittäismaksustrategia ja digitaalinen innovointi ovat tärkeitä keinoja vahvistaa rahoituspalvelujen sisämarkkinoita ja siten myös EU:n avointa strategista riippumattomuutta makrotaloudessa ja rahoitusmarkkinoilla. Myöhemmin komissio sisällytti pikamaksuja koskevan aloitteen komission vuoden 2022 työohjelmaan⁸.

Neuvosto viittasi 5. huhtikuuta 2022 antamissaan päätelmissä⁹ komission aikomukseen esittää pikamaksuja koskeva lainsäädäntöaloite, palautti mieliin tavoitteen edistää kilpailukykyisten eurooppalaisten ja Euroopan laajuisten markkinapohjaisten maksuratkaisujen kehittämistä sekä korosti, että on tärkeää määritellä ja panna tehokkaasti täytäntöön kehys itsenäistä, tehokasta, hyvin toimivaa, avointa ja riippumatonta eurooppalaista maksualuetta varten.

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Euromääräisten pikamaksujen yleinen saatavuus on välttämätön osa SEPAn päivittämistä ja nykyaikaistamista. SEPAn ansiosta eurooppalaiset kuluttajat, yritykset ja julkishallinnot voivat suorittaa ja vastaanottaa rajatylittäviä euromääräisiä maksuja yhtä helposti kuin maan sisäisiä maksuja. Se antaa kansalaisille mahdollisuuden käyttää kotijäsenvaltiossaan olevia maksutilejään vastaanottaakseen palkkansa toisesta jäsenvaltiosta tai maksaakseen laskuja toiseen jäsenvaltioon. SEPA-hanke käynnistettiin komission tuella vuonna 2002. Tämä sai Euroopan pankkisektorin perustamaan EPC:n, joka komission ja Euroopan keskuspankin (EKP) pyynnöstä sitoutui kehittämään tiiviissä vuoropuhelussa kaikkien sidosryhmien (myös kauppiaiden ja kuluttajien) kanssa yhdenmukaisia sääntö- ja menettelyjärjestelmiä euromääräisten maksujen suorittamista varten. Euromääräisiä tilisiirtoja koskeva SEPA-järjestelmä otettiin käyttöön vuonna 2008 ja SEPAn suoraveloituksia koskeva järjestelmä vuonna 2009. Näistä kahdesta järjestelmästä tehtiin tosiasiallisesti pakollisia euromääräisten maksujen osalta vuonna 2012 annetulla SEPA-asetuksella¹⁰. SEPAn pikatilisiirtojen sääntökirja (SCT Inst. Scheme) otettiin käyttöön vuonna 2017.

Kahta maksualan EU-säädöstä, maksupalveluista sisämarkkinoilla vuonna 2015 annettua direktiiviä (toinen maksupalveludirektiivi)¹¹ ja rajatylittävistä maksuista annettua asetusta¹², sovelletaan jo nyt pikamaksuihin, ja niiden soveltamista jatketaan myös tässä ehdotetun asetuksen voimaantulon jälkeen. Toisessa maksupalveludirektiivissä vahvistetaan maksupalveluntarjoajia koskevat säännöt ja velvoitteet sekä kuluttajan oikeudet monien erityyppisten EU:ssa yleisesti käytettyjen maksujen, myös tilisiirtojen, osalta. Sitä arvioidaan parhaillaan, ja mahdollisissa muutosehdotuksissa otetaan kokonaisvaltaisesti huomioon tämä ehdotus. Rajatylittävistä maksuista annetussa asetuksessa edellytetään, että rajatylittävistä euromääräisistä maksuista veloitetaan sama hinta kuin vastaavan tyyppisistä kansallisen valuutan määräisistä kotimaan maksuista (mukaan lukien tilisiirrot ja näin ollen myös pikamaksut), jotka sama maksupalveluntarjoaja käsittelee (rajatylittäviä maksuja koskevan asetuksen ja tämän ehdotuksen vuorovaikutusta käsitellään tarkemmin jäljempänä).

Pikamaksupalveluja tarjotessaan maksupalveluntarjoajien on samaan tapaan kuin muitakin maksupalveluja tarjotessaan varmistettava, että niillä on käytössään asianmukaiset ja

⁸ COM(2021) 645 final, 19.10.2021.

⁹ 6301/22.

¹⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 260/2012, annettu 14 päivänä maaliskuuta 2012, euromääräisiä tilisiirtoja ja suoraveloituksia koskevista teknisistä ja liiketoimintaa koskevista vaatimuksista.

¹¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2366, annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, maksupalveluista sisämarkkinoilla.

¹² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2021/1230, annettu 14 päivänä heinäkuuta 2021, rajatylittävistä maksuista unionissa (kodifikaatio).

reaaliaikaiset välineet petosten ja rahanpesun sekä terrorismin rahoituksen ehkäisemiseksi voimassa olevan EU:n lainsäädännön mukaisesti. Tällä aloitteella ei ole vaikutusta rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien tarkastusten varmuuteen. Se, että nämä maksut suoritetaan välittömästi alle 10 sekunnin kuluessa, ei millään tavoin vaikuta ilmoitusvelvollisten velvollisuuteen suorittaa vaaditut rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevat tarkastukset ja tarvittaessa ilmoittaa epäilyttävistä liiketoimista. Nämä ovat yleensä velvoitteita, jotka on täytettävä maksutapahtuman toteuttamisen jälkeen. Sen sijaan pakoteseuranta koskevat velvoitteet on täytettävä ennen maksutapahtuman toteuttamista (pikamaksujen tapauksessa 10 sekunnin kuluessa), ja siksi ne kuuluvat tämän ehdotuksen soveltamisalaan. Tämä ehdotus ei myöskään vaikuta millään tavoin siihen, miten tuloksettaasti ja oikea-aikaisesti tällaiset epäilyttäviä liiketoimia koskevat ilmoitukset tutkitaan rahanpesun selvittelykeskuksissa.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Aloite on täysin yhdenmukainen yhdessä vähittäismaksustrategian kanssa hyväksytyssä EU:n digitaalisen rahoituksen strategiassa¹³ esitettyjen muiden komission aloitteiden kanssa, joiden tavoitteena on edistää rahoitusalan ja EU:n talouden digitaalista muutosta ja vähentää digitaalisten sisämarkkinoiden pirstaleisuutta.

Se on täysin yhdenmukainen myös komission tiedonannon *Euron kansainvälisen aseman vahvistaminen*¹⁴ kanssa, jossa komissio tuki täysin integroitua EU:n pikamaksujärjestelmää, jotta voidaan vähentää vähittäismaksujärjestelmien riskejä ja haavoittuvuuksia ja lisätä olemassa olevien maksuratkaisujen autonomiaa. Se on yhdenmukainen myös komission vuonna 2021 antaman tiedonannon *Euroopan talous- ja rahoitusjärjestelmä: lisää läpinäkyvyyttä, vakautta ja häiriönsietokykyä*¹⁵ kanssa, jossa toistettiin, että vähittäismaksustrategia ja rahoitusalan digitaalinen innovointi ovat tärkeitä rahoituspalveluiden markkinoiden vahvistamisen kannalta. Samassa tiedonannossa vahvistettiin, että komissio ja EKP:n yksiköt tarkastelevat yhdessä teknisellä tasolla useita poliittisia, oikeudellisia ja teknisiä kysymyksiä, jotka liittyvät digitaalisen euron mahdolliseen käyttöönottoon, ottaen huomioon niiden EU:n perussopimuksissa määrätty tehtävät. Digitaalista euroa koskeva lainsäädäntöaloite on sisällytetty myös komission vuoden 2023 työohjelmaan.

Pikamaksujen kokonaisvaltainen käyttöönotto on yksi EKP:n vähittäismaksustrategian¹⁶ tärkeimmistä osatekijöistä. EKP tarjoaa käyttöön myös TARGET-pikamaksujärjestelmän (TARGET Instant Payment Settlement, TIPS). EKP:tä voidaan näin ollen pyytää antamaan lausunto tästä ehdotuksesta.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

- **Oikeusperusta**

Asianmukainen oikeusperusta on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 114 artikla, jossa unionin toimielimille annetaan tehtäväksi antaa säännöksiä sisämarkkinoiden toteuttamiseksi ja niiden moitteettoman toiminnan varmistamiseksi SEUT-

¹³ COM(2020) 591 final, 24.9.2020.

¹⁴ COM(2018) 796 final, 5.12.2018.

¹⁵ COM(2021) 32 final, 19.1.2021.

¹⁶ <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/ecb.eurosystemretailpaymentsstrategy~5a74eb9ac1.en.pdf>

sopimuksen 26 artiklan mukaisesti. Tämä on maksualalla voimassa olevan EU:n lainsäädännön, kuten SEPA-asetuksen, toisen maksupalveludirektiivin ja rajatylittävistä maksuista annetun asetuksen, oikeusperusta.

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Ainoastaan EU:n toimenpiteillä voidaan velvoittaa kaikki asiaankuuluvat EU:n maksupalveluntarjoajat tarjoamaan rajatylittävien pikamaksujen lähettämistä ja vastaanottamista. Jäsenvaltiot eivät voi yksin säätää rajatylittäviä pikamaksuja koskevista yhdenmukaistetuista EU:n säännöistä, olipa kyse pakotteiden seurannasta tai maksajan suojaamisesta petosten tai virheiden tapauksessa. Lisäksi tavallisia pikasiirtoja ja suoraveloituksia koskeva SEPA perustettiin EU:n asetuksella, ja tässä ehdotuksessa SEPAA kehitetään edelleen.

- **Suhteellisuusperiaate**

Ainoastaan maksupalveluntarjoajat, jotka tarjoavat euromääräisiä tilisiirtoja asiakkailleen, kuuluvat euromääräisten pikamaksujen tarjoamista koskevan veloitteen piiriin. SEPA-asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle on jo jätetty maksutapahtumat, joita maksupalveluntarjoajat sekä niiden asiamiehet tai sivukonttorit toteuttavat keskenään ja sisäisesti omaan lukuunsa. Myöskään maksulaitokset¹⁷ ja sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitokset¹⁸ eivät kuulu asetuksen soveltamisalaan, koska maksu- ja selvitysjärjestelmiä koskevan direktiivin¹⁹ mukaan ne eivät tällä hetkellä voi osallistua direktiivin mukaisesti nimettyihin selvitysjärjestelmiin, joihin sisältyy monia tilisiirroissa ja pikamaksuissa laajalta käytettyjä EU:n selvitysjärjestelmiä. Tätä voidaan harkita uudelleen maksu- ja selvitysjärjestelmiä koskevan direktiivin tulevien muutosten valossa sen uudelleentarkastelun jälkeen. Tämän ehdotuksen mukaan maksulaitoksia ja sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitoksia ei kuitenkaan estetä tarjoamasta pikamaksuja maksupalvelunkäyttäjilleen vapaaehtoisesti. Ehdotuksessa säädetään myös porrastetuista määräajoista pikamaksujen vastaanottamis- ja lähettämispalveluille ja euroalueella ja sen ulkopuolella sijaitseville maksupalveluntarjoajille.

- **Toimintatavan valinta**

Koska SEPA-asetuksessa säädetään kaikkia euromääräisiä tilisiirtoja koskevista teknisistä ja liiketoimintaa koskevista vaatimuksista ja koska euromääräiset pikamaksut ovat uusi euromääräisten tilisiirtojen luokka, on aiheellista, että tällä ehdotuksella muutetaan kyseistä asetusta.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTIEN TULOKSET

- **Voimassa olevan lainsäädännön jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Komissio esitti 23. marraskuuta 2017 kertomuksen SEPA-asetuksen toiminnasta kyseisen asetuksen 15 artiklan mukaisesti²⁰. Kertomuksessa todettiin, että SEPA-asetusta sovellettiin

¹⁷ Sellaisina kuin ne määritellään toisen maksupalveludirektiivin 4 artiklan 4 kohdassa.

¹⁸ Sellaisina kuin ne määritellään direktiivin 2009/110/EY (sähköistä rahaa koskeva direktiivi) 2 artiklan 1 kohdassa.

¹⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 98/26/EY, annettu 19. toukokuuta 1998, selvityksen lopullisuudesta maksujärjestelmissä ja arvopaperien selvitysjärjestelmissä.

²⁰ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/171123-report-sepa-requirements_en.pdf

yleisesti ottaen oikein kaikkialla EU:ssa ja että ei ollut tarvetta antaa lainsäädäntöehdotusta jatkotoimena.

Koska pikamaksuja ei kuitenkaan ollut vielä olemassa, kun SEPA-asetus hyväksyttiin vuonna 2012, siihen ei sisältynyt tätä uutta euromääräisten tilisiirtojen luokkaa koskevia erityisiä säännöksiä. Euromääräisiä pikamaksuja koskevien erityisten säännösten lisääminen SEPA-asetukseen heijastaa euromääräisissä tilisiirroissa käytettävän tekniikan nykyaikaistamista, joka mahdollistaa välittömän käsittelyn.

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Jotta varmistetaan, että komission ehdotuksessa otetaan huomioon kaikkien sidosryhmien näkemykset, tätä aloitetta koskeva kuulemisstrategia koostui seuraavista:

- komission vähittäismaksustrategiaa koskeva julkinen kuuleminen, joka alkoi 3. huhtikuuta ja päättyi 26. kesäkuuta 2020²¹;
- tämän aloitteen alustavaa vaikutustenarviointia koskeva julkinen kuuleminen, joka alkoi 10. maaliskuuta ja päättyi 7. huhtikuuta 2021²²;
- avoin julkinen kuuleminen, joka alkoi 31. maaliskuuta ja päättyi 23. kesäkuuta 2021²³;
- maksualan kohdennettu kuuleminen, joka alkoi 24. maaliskuuta ja päättyi 12. kesäkuuta 2021²⁴;
- sidosryhmien kuuleminen kahdessa komission asiantuntijaryhmässä: finanssipalvelujen käyttäjäryhmässä (FSUG) ja maksujärjestelmämarkkinoiden asiantuntijaryhmässä (PSMEG);
- tapauskohtainen yhteydenpito eri sidosryhmiin joko niiden aloitteesta tai komission aloitteesta;
- komission rahoitusvakauden, rahoituspalvelujen ja pääomamarkkinaunionin pääosaston 10. kesäkuuta 2021 järjestämä webinaari pikamaksujen mahdollisista hyödyistä kuluttajille ja yrityksille²⁵;
- jäsenvaltioiden asiantuntijoiden kuuleminen pankki-, maksu- ja vakuutusasioita käsittelevässä komission asiantuntijaryhmässä ja unionin rajoittavia toimenpiteitä ja ekstraterritoriaalisuutta käsittelevässä asiantuntijaryhmässä sekä tapauskohtaiset työpajat pakotteiden seurannasta.

Näiden kuulemisten tulokset esitetään yhteenvedona tähän ehdotukseen liitetyn vaikutustenarvioinnin liitteessä 2.

²¹ https://ec.europa.eu/info/consultations/finance-2020-retail-payments-strategy_en

²² https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12931-Pikamaksut_fi

²³ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12931-Instant-Payments/public-consultation_fi

²⁴ https://finance.ec.europa.eu/regulation-and-supervision/consultations/2021-instant-payments_en#:~:text=%E2%80%A2%E2%80%A2%E2%80%A2-.Target%20group,be%20addressed%20to%20all%20stakeholders

²⁵ https://finance.ec.europa.eu/events/webinar-exploring-potential-instant-payments-eu-consumers-and-businesses-2021-06-10_en

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Aloitteen valmistelussa käytettiin useita tieto- ja asiantuntijalähteitä, joihin kuuluivat muun muassa seuraavat:

- edellä lueteltujen kuulemisten kautta toimitettu näyttö;
- toimeksisaajan (Fidelis Consulting) tekemä tutkimus ”IPs, Current and foreseeable benefits”, joka julkaistiin vuonna 2021²⁶;
- EPC:n säännöllisesti toimittamat tiedot SCT- ja SCT Inst. Schemes -järjestelmien jäsenistä ja käytöstä;
- EKP:n ja kansallisten maksukomiteoiden toimittamat tiedot;
- ORBIS-tietokanta;
- Euroopan pankkiviranomaisen (EPV) rekisteri toisen maksupalveludirektiivin mukaisista maksulaitoksista ja sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitoksista;
- tausta-asiakirja EPV:n alustavista havainnoista, jotka koskevat toisen maksupalveludirektiivin mukaisista toimialan raportoimista maksupetostiedoista valittuja tietoja;
- maksupalveluntarjoajien ja muun tyyppisten palveluntarjoajien kohdennettujen kuulemisten ja kahdenvälisen yhteyksien kautta toimittama erityisesti kustannuksia koskeva näyttö;
- Euroopan kuluttajaliiton (BEUC) toimittama näyttö erityisesti euromääräisten pikamaksujen hinnoittelusta.

- **Vaikutustenarviointi**

Tähän ehdotukseen liittyy vaikutustenarviointi²⁷, joka toimitettiin sääntelyntarkastelulautakunnan käsiteltäväksi 27. huhtikuuta 2022 ja hyväksyttiin 7. syyskuuta 2022 sen jälkeen, kun se oli toimitettu uudelleen 8. heinäkuuta 2022.

Vaikutustenarvioinnin mukaan keskeisenä ongelmana on euromääräisten pikamaksujen vähäinen käyttöönotto mitattuna prosenttiosuutena kaikista EU:ssa lähetetyistä euromääräisistä tilisiirroista (noin 11 %). Tällä ongelmalla on kaksi seurausta:

- pikamaksujen hyödyt ja tehokkuushyödyt jäävät toteutumatta; tämä koskee sekä makrotasoa että yksittäisiä sidosryhmiä, kuten kuluttajia, kauppiaita, yrityskäyttäjiä, maksupalveluntarjoajia ja finanssiteknologiayrityksiä (fintech-yrityksiä) sekä julkishallintoa, veroviranomaiset mukaan luettuina;
- maksutapavaihtoehtoja on tarjolla rajallisesti vuorovaikutuspisteessä, erityisesti rajatylittävien maksutapahtumien tapauksessa.

Ongelmien syitä tunnistettiin neljä, joista kaksi tarjontapuolella ja kaksi kysyntäpuolella:

- riittämättömät kannustimet maksupalveluntarjoajille tarjota euromääräisiä pikamaksuja (tarjontapuolen syy);

²⁶ <https://op.europa.eu/fi/publication-detail/-/publication/735d5b9d-0c5e-11ec-adb1-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-228471178>

²⁷ Komission yksiköiden valmisteluasiakirja SWD(2022) 546.

- pikamaksujen suuret transaktiokulut vaihtoehtoisin maksutapoihin verrattuna (kysyntäpuolen syy);
- suuri määrä hylättyjä pikamaksuja, joissa on virheellisesti tunnistettu olevan osallisina EU:n pakoteluetteloissa olevia henkilöitä (tarjontapuolen syy);
- maksajien huolet pikamaksujen turvallisuudesta (kysyntäpuolen syy).

Vaikutustenarvioinnissa esitetään parhaiksi arvioitujen vaihtoehtojen paketti, joka vastaa neljää tunnistettua ongelmien syytä:

- veloitetaan tavallisia euromääräisiä tilisiirtoja tarjoavat maksupalveluntarjoajat (tietyn kohdennetuin poikkeuksin) tarjoamaan euromääräisten pikamaksujen lähettämistä ja vastaanottamista;
- veloitetaan maksupalveluntarjoajat olemaan veloittamatta euromääräisistä pikamaksuista enemmän kuin tavallisista euromääräisistä tilisiirroista;
- veloitetaan maksupalveluntarjoajat tarkistamaan hyvin usein, onko niiden asiakkaita EU:n pakoteluetteloissa (kuten joissakin jäsenvaltioissa tehdään jo nyt kotimaisten maksujen osalta), sen sijaan että tällainen tarkistus tehtäisiin kunkin yksittäisen tapahtuman osalta;
- veloitetaan maksupalveluntarjoajat tarjoamaan palvelua, jonka avulla asiakkaille voidaan ilmoittaa, jos maksajan antaman maksunsaajan nimen ja maksajan antaman kansainvälisen tilinumeron (IBAN) välillä havaitaan ristiriita.

Edellä mainitut vaatimukset otetaan käyttöön muuttamalla SEPA-asetusta, jolla säännellään myös muun tyyppisiä euromääräisiä maksuja, mukaan lukien tavalliset tilisiirrot. Pakotteiden seuranta ja maksajien suoja koskevat vaatimukset rajoittuvat kuitenkin vain euromääräisiin pikamaksuihin, joiden osalta ongelmien taustalla olevien syiden havaittiin vaikuttavan eniten. Pikamaksujen tapauksessa maksupalveluntarjoajien on mahdotonta tarkistaa 10 sekunnin kuluessa, onko merkityssä transaktiossa osallisina EU:n pakoteluetteluihin merkittyjä henkilöitä, ja tästä syystä tällainen transaktio hylätään perusteettomasti. Tavallisissa tilisiirroissa tätä ongelmaa ei ilmene. Lisäksi tunne siitä, että varojen takaisin saamiseen petoksen tai virheen tapauksessa on enemmän vaihtoehtoja käytettäessä tavallisia tilisiirtoja, vähentää maksajien halukkuutta käyttää pikamaksuja.

Vaikutustenarvioinnissa todettiin, että pikamaksujen tarjoamisesta aiheutuu merkittäviä mutta oikeasuhteisia kertaluonteisia täytäntöönpanokustannuksia niille maksupalveluntarjoajille, jotka eivät vielä tarjoa pikamaksuja. Tällaisia täytäntöönpanokustannuksia aiheutuu useimmille maksupalveluntarjoajille myös vaatimuksesta tarjota tapa tarkistaa, että maksunsaajan kansainvälinen tilinumero (IBAN) vastaa maksunsaajan nimeä. Maksupalveluntarjoajien jatkuvat kustannukset olisivat rajalliset. Kaiken kaikkiaan maksupalveluntarjoajiin kohdistuva kustannusvaikutus olisi ajan mittaan neutraali, kun otetaan huomioon pakotteiden seuranta koskevasta ehdotetusta uudesta lähestymistavasta saatavat merkittävät säästöt, petosten ja virheiden selvittämiseen käytetyn ajan ja vaivannäön väheneminen, käteisvarojen ja shekkien käsittelyyn liittyvien kustannusten pieneneminen sekä mahdollisuus kilpailla tehokkaammin vuorovaikutuspistemarkkinoiden vakiintuneiden toimijoiden kanssa ja tarjota innovatiivisia pikamaksupohjaisia vuorovaikutuspisteratkaisuja, myös rajatylittävissä maksuissa.

Likviditeetin ja kassavirran parantumisesta saadaan monenlaisia hyötyjä. Hyödyt koituvat kaikille pikamaksujen vastaanottajille – mukaan lukien kuluttajat, kauppiaat, yrityskäyttäjät ja

julkishallinnot, myös veroviranomaiset – ja lisäävät merkittävästi niiden taloudellista tehokkuutta. Nykyisin maksujärjestelmissä on joka hetki siirrettävänä useita miljardeja euroja, jotka eivät sen vuoksi ole käytettävissä kulutukseen tai investointeihin.

Pikamaksujen laajempi käyttö myös edistää uusien maksuratkaisujen kehittämistä, jolloin pikamaksuja voitaisiin käyttää vuorovaikutuspisteessä tavaroiden ja palvelujen ostamiseen erityisesti rajatylittävissä transaktioissa. Tämä lisää kilpailua alalla ja tuottaa kustannussäästöjä kauppiaille, jotka voivat mahdollisesti siirtää ne kuluttajille.

- **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Tämä aloite ei ole sääntelyn toimivuutta ja tuloksellisuutta koskevaan ohjelmaan (REFIT) kuuluva aloite. Vaikka se toteutetaan muuttamalla SEPA-asetusta, jossa vahvistetaan euromääräisiä tilisiirtoja ja suoraveloituksia koskevat vaatimukset, se ei perustu kyseisen asetuksen arviointiin, eikä siinä muuteta asetusta enempää kuin on tarpeen erityisesti pikamaksuja koskevien uusien säännösten sisällyttämiseksi.

”Yksi sisään, yksi ulos” -periaatteen mukaisesti komissio on sitoutunut ”kompensoidaan mahdollisuuksien mukaan” uusien aloitteiden mukauttamiskustannukset ja tasapainottamaan uudet hallinnolliset kustannukset vähentämällä vastaavasti muiden aloitteiden hallinnollisia kustannuksia²⁸. Tästä ehdotuksesta ei kuitenkaan aiheudu hallinnollisia kustannuksia yrityksille, kansalaisille tai viranomaisille, koska aloite ei lisää maksupalveluntarjoajiin kohdistuvaa valvontaa eikä aiheuta erityisiä raportointivelvollisuuksia. Aloitteesta ei myöskään aiheudu sääntömääräisiä maksuja.

Vaikka mukauttamiskustannuksia ei tarvitse kompensoida ”yksi sisään, yksi ulos” -periaatteen mukaisesti, maksupalveluntarjoajien toistuvat kustannussäästöt pakotteiden seurantaa koskevasta uudesta lähestymistavasta ovat todennäköisesti suuremmat kuin ehdotuksen muiden osien aiheuttamat mukauttamiskustannukset, minkä seurauksena aloitteen mukauttamiskustannukset ovat kokonaisuudessaan negatiiviset²⁹ (mikä tarkoittaa säästöjä).

- **Perusoikeudet**

Aloite on perusoikeuksien mukainen.

Siltä osin kuin henkilötietojen käsittely on tarpeen tämän aloitteen noudattamiseksi, käsittelyn tulee olla yleisen tietosuoja-asetuksen (GDPR)³⁰ mukaista.

Tällä aloitteella asetetaan velvoite tarkistaa maksunsaajan nimen ja maksutilitunnisteen väliset poikkeavuudet euromääräisten pikamaksujen tapauksessa. Kun maksunsaajat ovat luonnollisia henkilöitä, heidän nimiensä ja maksutilitunnisteidensa käsittely on oikeasuhteista ja tarpeellista vilpillisten tapahtumien estämiseksi ja virheiden havaitsemiseksi. Lisäksi ehdotuksessa vahvistetaan menettely sen tarkistamiseksi, ovatko maksupalveluntarjoajien asiakkaat nimettyjä henkilöitä tai yhteisöjä, joihin sovelletaan EU:n pakotteita. Siinä vahvistetaan selvät säännöt tällaisten tarkistusten tiheydestä ja vastuusta. Aloitteella

²⁸ Hallinnolliset kustannukset määritellään yrityksille, kansalaisille, kansalaisyhteiskunnan järjestöille ja viranomaisille aiheutuviksi kustannuksiksi, jotka ovat seurausta oikeussääntöjen sisältämien hallinnollisten velvoitteiden noudattamiseksi toteutetuista hallinnollisista toimista.

²⁹ Ks. komission yksiköiden valmisteluasiakirja SWD(2022) 546.

³⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta.

varmistetaan, että kaikki tällaisten tarkistusten tekemiseen tarvittavat henkilötiedot ovat riittäviä ja merkityksellisiä ja rajoittuvat siihen, mikä on tarpeellista.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ehdotuksella ei ole vaikutuksia EU:n talousarvioon.

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

Yleistä tavoitetta, joka koskee euromääräisten pikamaksujen määrän lisäämistä suhteessa kaikkiin euromääräisiin tilisiirtoihin, voidaan seurata jatkuvasti SCT- ja SCT Inst -järjestelmiä hallinnoivan EPC:n tietojen perusteella. Seuranta, joka koskee euromääräisten pikamaksujen käyttöönottoa erilaisissa käyttötapauksissa (mukaan lukien vuorovaikutuspisteissä) ja euromääräisten pikamaksujen määrää käteisvaroihin tai kortteihin verrattuna, edellyttää useista eri lähteistä saatavien tietojen yhdistämistä EKP:n ja EPV:n avustuksella. Maksupalveluntarjoajille ei tule uusia raportointivaatimuksia.

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

Kohde, soveltamisala ja määritelmät

Ehdotuksella sisällytetään SEPA-asetukseen euromääräisiä pikamaksuja koskevia lisäsäännöksiä ja täsmennetään, mitkä maksupalveluntarjoajat ovat velvollisia noudattamaan näitä säännöksiä.

Käyttöön otetaan neljä uutta määritelmää:

- ’pikasiirron’ määritelmä, jossa esitetään keskeiset tekniset vaatimukset ja selvennetään, että kyseessä on euromääräisten tilisiirtojen alaluokka;
- ’maksupalvelunkäyttäjän rajapinnan’ määritelmä, jolla selvennetään edelleen säännöksiä, jotka koskevat maksupalvelunkäyttäjien oikeutta käynnistää pikamaksu käyttäen samoja kanavia, joita he käyttävät muiden tilisiirtojen käynnistämiseen, sekä säännöksiä, jotka koskevat vastaavista euromääräisistä tilisiirtotapahtumista veloittavia palvelumaksuja;
- ’maksutilitunnisteen’ määritelmä, jossa selvennetään, että SEPA-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan a alakohdassa ja tässä ehdotetun asetuksen 5 c artiklassa tarkoitettua maksutilitunnistetta olisi pidettävä toisen maksupalveludirektiivin 88 artiklassa tarkoitettuna ja kyseisen direktiivin 4 artiklan 33 kohdassa määriteltynä yksilöllisenä tunnisteena; sekä
- ’luetteloon merkittyjen henkilöiden tai yhteisöjen’ määritelmä, jolla selvennetään, että maksupalveluntarjoajien olisi noudatettava tämän ehdotuksen 5 d artiklassa säädettyä menettelyä sen varmistamiseksi, että ne noudattavat EU:n pakotteita, joihin sisältyy velvoite jättää yksittäisten henkilöiden tai yhteisöjen omaisuutta ja olla asettamatta varoja tai taloudellisia resursseja suoraan tai välillisesti niiden saataville.

Lisäksi olemassa olevaa ’pieniä maksuja välittävän maksujärjestelmän’ määritelmää muutetaan siten, että siinä otetaan huomioon vähittäismaksutapahtumien erilaiset selvitystavat, mukaan lukien muu kuin selvitys niputettuina (selvitys yksittäistä tapahtumaa kohti) ja pikamaksujen ympärivuorokautinen toteuttaminen reaaliaikaisesti.

Euromääräisten pikasiirtojen pakollinen tarjoaminen (5 a artikla)

Maksupalveluntarjoajat, jotka tarjoavat euromääräisiä tilisiirtoja, velvoitetaan tarjoamaan euromääräisten pikamaksujen lähettämistä ja vastaanottamista. Tälle palvelulle määritellään useita teknisiä eritelmiä, kuten vaatimus vastaanottaa maksutoimeksiantoja ja olla tavoitettavissa pikamaksuja varten 24 tuntia vuorokaudessa 365 päivää vuodessa ilman mahdollisuutta asettaa takarajoja tai rajoittaa pikamaksujen käsittelyä vain työpäiviin. Maksulaitokset ja sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitokset eivät kuulu tämän vaatimuksen soveltamisalaan, koska niiden pääsy maksujärjestelmiin on rajoitettu.

Asiakkaiden (maksupalvelunkäyttäjien) rajapintojen, joiden kautta tilisiirtotoimeksiannot voidaan lähettää, on mahdollistettava myös pikamaksutoimeksiantojen lähettäminen. Jos maksupalveluntarjoaja tarjoaa mahdollisuuden lähettää useita tilisiirtoja koskevia yhteen pakattuja maksutoimeksiantoja suurina erinä, sen on tarjottava samaa palvelua myös euromääräisten pikamaksujen tapauksessa.

Nämä vaatimukset otetaan käyttöön porrastetusti neljänä eri päivämääränä seuraavasti:

- euromääräisten pikamaksujen vastaanottaminen euroalueen maksupalveluntarjoajien toimesta: 6 kuukautta asetuksen voimaantulosta;
- euromääräisten pikamaksujen lähettäminen euroalueen maksupalveluntarjoajien toimesta: 12 kuukautta asetuksen voimaantulosta;
- euromääräisten pikamaksujen vastaanottaminen euroalueen ulkopuolisten maksupalveluntarjoajien toimesta: 30 kuukautta asetuksen voimaantulosta;
- euromääräisten pikamaksujen lähettäminen euroalueen ulkopuolisten maksupalveluntarjoajien toimesta: 36 kuukautta asetuksen voimaantulosta.

Pikamaksuista veloitettavat palvelumaksut (5 b artikla ja asetuksen (EU) 2021/1230 muuttaminen)

Palvelumaksut, joita maksupalveluntarjoaja veloittaa euromääräisten pikamaksujen lähettämisestä tai vastaanottamisesta, eivät saisi olla suurempia kuin palvelumaksut, joita se veloittaa tavallisten euromääräisten tilisiirtojen lähettämisestä tai vastaanottamisesta. Tätä vaatimusta sovelletaan kaikkiin euromääräisiä pikamaksuja tarjoaviin maksupalveluntarjoajiin, mukaan lukien ne, joita ei velvoiteta tarjoamaan pikamaksuja (kuten maksulaitokset ja sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitokset). Sitä sovelletaan euroalueen maksupalveluntarjoajiin kuuden kuukauden kuluttua asetuksen voimaantulosta ja euroalueen ulkopuolisiin maksupalveluntarjoajiin 30 kuukauden kuluttua asetuksen voimaantulosta.

Tiettyjen euromääräisten pikamaksutapahtumien eli euroalueeseen kuulumattomassa jäsenvaltiossa sijaitsevan maksupalveluntarjoajan suorittamien rajatylittävien euromääräisten pikamaksujen osalta rajatylittävistä maksuista annetun asetuksen (EU) 2021/1230 soveltaminen voisi johtaa suurempiin palvelumaksuihin kuin tässä ehdotuksessa edellytetään. Asetuksen (EU) 2021/1230 3 artiklan 1 kohdassa säädetään: ”Palvelumaksujen, jotka maksupalveluntarjoaja veloittaa maksupalvelunkäyttäjältä euromääräisistä rajatylittävistä maksuista, on oltava samat kuin palvelumaksujen, jotka kyseinen maksupalveluntarjoaja veloittaa vastaavista samanarvoisista maksupalvelunkäyttäjän maksupalveluntarjoajan sijaintijäsenvaltion kansallisen valuutan määräisistä kansallisista maksuista.” Euromääräinen rajatylittävä pikamaksu ja kansallisen valuutan määräinen maan sisäinen pikamaksu olisivat tällaisia vastaavia maksuja.

Euromääräistä rajatylittävää pikamaksua hinnoiteltaessa euroalueen ulkopuolella sijaitseva maksupalveluntarjoaja veloitettaisiin tämän ehdotuksen mukaan veloittamaan joko sama tai pienempi hinta kuin tavallisista euromääräisistä rajatylittävistä tilisiirroista ja rajatylittävistä

maksuista annetun asetuksen mukaan täsmälleen sama hinta kuin kansallisen valuutan määräisistä maan sisäisistä pikamaksuista. Molempien vaatimusten noudattaminen ei kuitenkaan ole mahdollista, jos tällainen maksupalveluntarjoaja veloittaa nykyisin kansallisen valuutan määräisistä maan sisäisistä pikamaksuista korkeampia palvelumaksuja kuin euromääräisistä rajatylittävistä tavallisista tilisiirroista.

Jotta saavutetaan kokonaisvaltaisesti tavoite ohjata maksupalvelunkäyttäjät kohti euromääräisiä pikamaksuja, asetusta (EU) 2021/1230 muutetaan sen varmistamiseksi, että euromääräisen rajatylittävän pikamaksun hinta on samalla tai alemmalla tasolla kuin vastaavan tavallisen euromääräisen rajatylittävän tilisiirron hinta, vaikka tämä tarkoittaisi, että tällaisen euromääräisen rajatylittävän pikamaksun hinta ei olisi sama kuin vastaavan kansallisen valuutan määräisen maan sisäisen pikamaksun hinta.

Maksunsaajan nimen ja maksutilitunnisteen väliset poikkeavuudet (5 c artikla)

Kaikkien maksupalveluntarjoajien, jotka tarjoavat euromääräisten pikamaksujen lähettämistä (mukaan lukien ne, jotka eivät ole tähän veloitettuja), on tarjottava maksupalvelunkäyttäjilleen palvelua, jolla tarkistetaan, että maksunsaajan IBAN-tilinumero³¹ vastaa maksunsaajan nimeä, ja ilmoitetaan maksupalvelunkäyttäjälle mahdollisista havaituista poikkeavuuksista. Ilmoitus on annettava ennen kuin maksaja viimeistelee pikamaksutoimeksiannon ja ennen kuin maksupalveluntarjoaja suorittaa pikamaksun. Käyttäjä voi kaikissa tapauksissa vapaasti päättää, lähettääkö hän pikamaksua koskevan maksutoimeksiannon.

Se, että käyttäjä käyttää tällaista palvelua, ei vaikuta toisen maksupalveludirektiivin 88 ja 89 artiklassa säädettyyn maksupalveluntarjoajan vastuuseen pikamaksun toteutumatta jäämisestä tai virheellisestä tai myöhästyneestä toteuttamisesta.

Maksupalveluntarjoajien olisi ilmoitettava maksupalvelunkäyttäjille kaikista havaituista poikkeavuuksista maksajan ilmoittaman maksunsaajan nimen ja maksajan ilmoittaman maksutilitunnisteen välillä sekä kansallisten että rajatylittävien euromääräisten pikasiirtojen osalta. Tällä ehdotuksella ei estetä maksupalveluntarjoajia tarjoamasta tällaista palvelua pikatilisiirtojen lisäksi myös muun tyyppisten tilisiirtojen kohdalla.

Maksupalveluntarjoajat voivat veloittaa maksun tällaisen palvelun käytöstä, eivätkä maksupalvelunkäyttäjät ole veloitettuja käyttämään sitä.

Tätä vaatimusta sovelletaan euroalueen maksupalveluntarjoajiin 12 kuukauden kuluttua asetuksen voimaantulosta ja euroalueen ulkopuolisiin maksupalveluntarjoajiin 36 kuukauden kuluttua asetuksen voimaantulosta. Nämä määräajat ovat täysin yhdenmukaiset niiden päivämäärien kanssa, joihin mennessä vaatimus euromääräisten pikamaksujen lähettämisestä otetaan käyttöön.

Pikamaksujen seuranta EU:n pakotteisiin liittyen (5 d artikla)

Maksupalveluntarjoajat veloitetaan noudattamaan yhdenmukaistettua lähestymistapaa, jotta EU:n pakotteita voidaan soveltaa ilman päällekkäisyyksiä, tehottomuuksia ja niistä johtuvia ongelmia, joita aiheutuu, jos maksupalveluntarjoajat soveltavat erilaisia seurantaprosesseja. Yhdenmukaistettu lähestymistapa liittyy yksittäisiin henkilöihin ja yhteisöihin sovellettaviin tietäntyyppisiin pakotteisiin eli vaatimukseen jädäyttää omaisuutta ja olla asettamatta varoja

³¹ IBAN toimii toisen maksupalveludirektiivin 4 artiklan 33 kohdassa määriteltynä yksilöllisenä tunnisteena ja asetuksen (EU) N:o 260/2012 5 artiklassa tarkoitettuna maksutilitunnisteena.

tai taloudellisia resursseja tällaisten henkilöiden ja yhteisöjen saataville. Komission yksiköt pitävät yllä konsolidoitua luetteloa tällaisista henkilöistä ja yhteisöistä³².

Maksupalveluntarjoajien on tarkistettava vähintään kerran päivässä, onko niiden asiakkaiden joukossa nimettyjä henkilöitä tai yhteisöjä, joihin sovelletaan EU:n pakotteita. Tarkistaminen on myös tehtävä joka tapauksessa välittömästi uusien tai muutettujen nimeämisten voimaantulon jälkeen.

Yhdenmukaistettu lähestymistapa antaa maksupalveluntarjoajille paljon kaivattua oikeusvarmuutta ja poistaa siten ongelmat, jotka estävät euromääräisten pikamaksujen tehokkaan täytäntöönpanon, vaarantamatta kuitenkaan pakotteiden seurannan yleistä tehokkuutta.

Jos maksajan tai maksunsaajan maksupalveluntarjoaja ei suorita vaadittua tarkistusta ja on myöhemmin osallisena pikamaksun suorittamisessa sellaisen maksajan tai maksunsaajan puolesta, johon sovelletaan EU:n pakotteita, se on vastuussa mahdollisista taloudellisista vahingoista, joita toiselle pikamaksuun osallistuvalla maksupalveluntarjoajalle aiheutuu EU:n pakotteita koskevien asetusten mukaisista seuraamuksista. Tätä vaatimusta sovelletaan kaikkiin 5 d artiklan soveltamisalaan kuuluviin maksupalveluntarjoajiin kuuden kuukauden kuluttua asetuksen voimaantulosta.

Seuraamukset (11 artikla)

Seuraamusten määrääminen maksupalveluntarjoajille ehdotettuun asetukseen sisältyvien oikeudellisten vaatimusten noudattamatta jättämisestä on jäsenvaltioiden vastuulla. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. SEPA-asetuksen 11 artiklan uudessa 1 b kohdassa vahvistetaan vähimmäistasot seuraamuksille, joita kansalliset viranomaiset voivat määrätä EU:n pakotteisiin liittyvien velvoitteiden noudattamatta jättämisestä. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle lainkäyttöalueellaan sovellettavat seuraamukset.

³² <https://data.europa.eu/data/datasets/consolidated-list-of-persons-groups-and-entities-subject-to-eu-financial-sanctions?locale=fi>

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS**asetusten (EU) N:o 260/2012 ja (EU) 2021/1230 muuttamisesta euromääräisten pikasiirtojen osalta**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 114 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen, kun esitys lainsäätämisyksityksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon³³,ottavat huomioon Euroopan keskuspankin lausunnon³⁴,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksitystä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 260/2012³⁵ luodaan perusta yhtenäiselle euromaksualueelle (SEPA). Jotta voitaisiin luoda suotuisat edellytykset kilpailun lisääntymiselle, erityisesti maksuille vuorovaikutuspisteessä, SEPA-hanketta olisi jatkuvasti päivitettävä, jotta voidaan ottaa huomioon maksualan innovaatiot ja markkinakehitys, edistää uusien unionin laajuisten maksutuotteiden kehittämistä ja helpottaa uusien toimijoiden markkinoille pääsyä.
- (2) Vuonna 2017 maksupalveluntarjoajat sopivat Euroopan maksuneuvoston johdolla euromääräisten tilisiirtojen välitöntä toteuttamista koskevasta unionin laajuisesta järjestelystä. On osoittautunut, etteivät Euroopan maksualan toimet ole riittäneet varmistamaan euromääräisten pikasiirtojen laajamittaista käyttöönottoa unionin tasolla. Vain laajamittaisella ja nopealla käyttöönoton lisääntymisellä voidaan varmistaa euromääräisten pikasiirtojen täysimittaisten verkostovaikutusten toteutuminen, joka tuottaa taloudellisia tehokkuushyötyjä ja muita hyötyjä maksupalvelunkäyttäjille ja -tarjoajille, vähentää markkinoiden keskittymistä sekä lisää kilpailua ja valinnanvaraa sähköisten maksujen alalla, erityisesti vuorovaikutuspisteessä suoritettavien rajatylittävien maksujen osalta.

³³ EUVL C [...], [...], s. [...].

³⁴ EUVL C [...], [...], s. [...].

³⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 260/2012, annettu 14 päivänä maaliskuuta 2012, euromääräisiä tilisiirtoja ja suoraveloituksia koskevista teknisistä ja liiketoimintaa koskevista vaatimuksista sekä asetuksen (EY) N:o 924/2009 muuttamisesta (EUVL L 94, 30.3.2012, s. 22).

- (3) Asetuksella (EU) N:o 260/2012 vahvistettiin euromääräisiä tilisiirtoja ja suoraveloituksia koskevat tekniset ja liiketoimintaa koskevat vaatimukset. Euromääräiset pikasiirrot ovat suhteellisen uusi euromääräisten tilisiirtojen luokka, joka tuli markkinoille vasta kyseisen asetuksen hyväksymisen jälkeen. Siksi on tarpeen säätää euromääräisiä pikasiirtoja koskevista erityisistä vaatimuksista kaikkiin tilisiirtoihin sovellettavien yleisten vaatimusten lisäksi.
- (4) Euromääräisten pikasiirtojen käyttöönoton lisäämiseksi on jo hyväksytty tai ehdotettu useita kansallisia sääntelyratkaisuja, joihin kuuluvat muun muassa maksupalvelunkäyttäjien parempi suojaaminen siltä, että varat lähetetään muulle kuin aiotulle maksunsaajalle, ja unionin pakotteista johtuvien velvoitteiden noudattamisprosessin täsmentäminen. Nämä kansalliset sääntelyratkaisut aiheuttavat riskin sisämarkkinoiden pirstaloitumisesta, mikä lisää sääntöjen noudattamisesta aiheutuvia kustannuksia erilaisten kansallisten sääntelyvaatimusten vuoksi ja vaikeuttaa rajatylittävien pikasiirtojen toteuttamista.
- (5) Ennen pikasiirtojen käyttöönottoa maksupalveluntarjoajat yleensä niputtivat maksutapahtumat yhteen ja toimittivat ne ennalta määritettyinä aikoina vähittäismaksujärjestelmään selvitystä ja katteensiirtoa varten. Tällä hetkellä euromääräisten pikasiirtojen käsittelyyn käytetyissä vähittäismaksujärjestelmissä maksutapahtumat kuitenkin toimitetaan yksittäin ja käsitellään reaaliaikaisesti ja ympärivuorokautisesti. Tämän huomioon ottamiseksi on tarpeen muuttaa 'pieniä maksuja välittävän maksujärjestelmän' määritelmää.
- (6) Sen varmistaminen, että kaikki maksupalvelunkäyttäjät unionissa voivat tehdä euromääräisiä pikasiirtoja koskevia maksutoimeksiantoja ja vastaanottaa euromääräisiä pikasiirtoja, on ennakoedellytys tällaisten transaktioiden käyttöönoton lisäämiselle. Tällä hetkellä vähintään kolmannes unionin maksupalveluntarjoajista ei tarjoa euromääräisiä pikasiirtoja. Lisäksi tahti, jolla maksupalveluntarjoajat ovat lisänneet pikasiirtoja palveluihinsa, on ollut viime vuosina liian hidasta, mikä vaikeuttaa unionin maksualan sisämarkkinoiden tiiviimpää yhdentymistä. Sen vuoksi maksupalveluntarjoajat olisi veloitettava tarjoamaan euromääräisten pikasiirtojen lähettämistä ja vastaanottamista.
- (7) Euromääräisten pikasiirtojen yhdenmetyjen markkinoiden luomiseksi on olennaisen tärkeää, että tällaiset transaktiot käsitellään yhteisten sääntöjen ja vaatimusten mukaisesti. Euromääräinen pikasiirto mahdollistaa varojen hyvittämisen maksunsaajan tilille muutamassa sekunnissa ja ympäri vuorokauden. Ympärivuorokautinen käytettävyyys vuoden jokaisena päivänä on pikasiirtojen olennainen ominaisuus. Sen vuoksi on aiheellista, että pikasiirtojen määritelmässä viitataan maksutoimeksiantojen vastaanottoaikaan, käsittelyä, varojen tilille hyvittämistä ja arvopäivää koskeviin erityisiin ehtoihin, jotka niiden olisi täytettävä.
- (8) Maksupalvelunkäyttäjät voivat tehdä euromääräistä tilisiirtoa koskevan maksutoimeksiannon erilaisten rajapintojen, kuten verkkopankin, mobiilisovelluksen, pankkiautomaatin, sivuliikkeen tai puhelimen, välityksellä. Jotta varmistetaan, että kaikilla maksupalvelunkäyttäjillä on mahdollisuus käyttää euromääräisiä pikasiirtoja, maksupalvelunkäyttäjien pitäisi voida käyttää pikasiirtoja koskevien maksutoimeksiantojen tekemiseen samoja rajapintoja, joiden kautta he voivat tehdä muun tyyppisiä tilisiirtotapahtumia koskevia maksutoimeksiantoja. Lisäksi jos maksupalvelunkäyttäjällä on mahdollisuus toimittaa maksupalveluntarjoajalle tilisiirtoja koskevia maksutoimeksiantoja yhteen pakattuina, saman mahdollisuuden olisi oltava tarjolla myös euromääräisten pikasiirtojen tapauksessa.

Maksupalveluntarjoajien olisi pystyttävä tarjoamaan kaikki maksupalvelunkäyttäjensä käynnistämät euromääräiset tilisiirrot oletusarvoisesti pikasiirtoina.

- (9) Maksulaitosten ja sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitosten velvoittaminen tarjoamaan euromääräisten pikasiirtojen lähettämistä ja vastaanottamista ei olisi oikeasuhteista, koska kyseisiä laitoksia ei voida hyväksyä osallistujiksi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/26/EY³⁶ mukaisesti nimettyyn maksujärjestelmään. Näillä laitoksilla voi näin ollen olla vaikeuksia käyttää pikasiirtojen toteuttamiseen tarvittavaa infrastruktuuria. Sen vuoksi on aiheellista jättää soveltamatta maksulaitoksiin ja sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitoksiin velvollisuutta tarjota euromääräisten pikasiirtojen lähettämistä ja vastaanottamispalvelua.
- (10) Maksupalvelunkäyttäjät reagoivat hyvin herkästi korvattavissa olevista maksutavoista veloittaviin palvelumaksuihin. Palvelumaksujen taso voi näin ollen ohjata heitä kohti tiettyä maksutapaa tai saada heidät siirtymään muihin maksutapoihin. Niillä kansallisilla markkinoilla, joilla euromääräisiin pikasiirtoihin sovellettavat palvelumaksut ovat suuremmat kuin muun tyyppisistä euromääräisistä tilisiirroista veloittavat palvelumaksut, pikasiirtojen käyttöönotto on vähäistä. Tämä on estänyt saavuttamasta euromääräisten pikasiirtojen kriittistä massaa, joka tarvitaan kaikkien sekä maksupalveluntarjoajia että maksupalvelunkäyttäjiä hyödyttävien verkostovaikutusten toteutumiseksi. Kaiken tyyppiset palvelumaksut, joita maksajilta ja maksunsaajilta veloitetaan euromääräisten pikasiirtojen toteuttamisesta, mukaan lukien maksutapahtumakohtaiset maksut ja yhteen niputetuista maksutapahtumista veloittavat maksut, eivät näin ollen saisi ylittää palvelumaksuja, joita samalta maksupalvelunkäyttäjältä veloitetaan vastaavan tyyppisistä muista euromääräisistä tilisiirroista. Vastaavia tilisiirtoja määritettäessä olisi oltava mahdollista käyttää muun muassa seuraavia kriteerejä: maksupalvelunkäyttäjän käyttämä rajapinta tai maksun käynnistämiseen käytettävä maksuväline, asiakkaan asema ja tarvittaessa se, onko maksu kansallinen vai rajatylittävä.
- (11) Euromääräisten pikasiirtojen turvallisuus on olennaisen tärkeää, jotta voidaan lisätä maksupalvelunkäyttäjien luottamusta tällaisiin palveluihin ja varmistaa niiden käyttö. Maksajat, jotka aikovat lähettää tilisiirron tietylle maksunsaajalle, voivat petoksen tai virheen seurauksena antaa maksutilitunnisteen, joka ei vastaa kyseisen maksunsaajan tiliä. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/2366³⁷ mukaan maksutapahtuman asianmukaisen toteuttamisen ainoa määräävä tekijä maksunsaajan osalta on yksilöllinen tunniste eikä maksupalveluntarjoajien tarvitse tarkistaa maksunsaajan nimeä. Pikasiirtojen tapauksessa maksajalla ei ole riittävästi aikaa havaita petoksen tai virheen tapahtuneen ja yrittää saada varoja takaisin ennen kuin ne on hyvitetty maksunsaajan tilille. Maksupalveluntarjoajien olisi näin ollen tarkistettava, onko maksajan ilmoittaman maksunsaajan yksilöllisen tunnisteen ja maksajan ilmoittaman maksunsaajan nimen välillä ristiriitaa, ja ilmoitettava havaituista poikkeamista euromääräistä pikasiirtoa koskevan maksutoimeksiannon

³⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 98/26/EY, annettu 19 päivänä toukokuuta 1998, selvityksen lopullisuudesta maksujärjestelmissä ja arvopaperien selvitysjärjestelmissä (EYVL L 166, 11.6.1998, s. 45).

³⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2366, annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 2002/65/EY, 2009/110/EY ja 2013/36/EU ja asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/64/EY kumoamisesta (EUVL L 337, 23.12.2015, s. 35).

tehneelle maksajalle. Jotta vältettäisiin tarpeettomat ongelmat tai viivästykset maksutapahtuman välittömässä käsittelyssä, maksajan maksupalveluntarjoajan olisi annettava tällainen ilmoitus enintään muutaman sekunnin kuluessa siitä, kun maksaja on antanut maksunsaajaa koskevat tiedot. Jotta maksaja voisi päättää, haluaako hän jatkaa aiottua maksutapahtumaa, maksajan maksupalveluntarjoajan olisi annettava tällainen ilmoitus ennen kuin maksaja hyväksyy maksutapahtuman.

- (12) Jotkin maksajan pikasiirron vastaanottajana olevan maksunsaajan nimen ominaisuudet voivat lisätä todennäköisyyttä siitä, että maksupalveluntarjoaja havaitsee poikkeavuuden. Tällaisia ominaisuuksia ovat muun muassa diakriittiset merkit tai eri aakkostoissa olevien nimien erilaiset mahdolliset translitteroinnit, tavallisesti käytettyjen nimien ja virallisissa henkilöasiakirjoissa ilmoitettujen nimien väliset erot luonnollisten henkilöiden tapauksessa tai kaupallisten nimien ja yritysnimien väliset erot oikeushenkilöiden tapauksessa. Jotta välttyttäisiin tarpeettomilta ongelmilta euromääräisten pikasiirtojen käsittelyssä ja helpotettaisiin maksajan päätöstä aiotun maksutapahtuman jatkamisesta, maksupalveluntarjoajien olisi ilmoitettava tällaisen poikkeavuuden suuruudesta esimerkiksi käyttämällä ilmoituksessa ilmaisuja ”ei vastaavuutta” tai ”läheinen vastaavuus”.
- (13) Jos maksutapahtuma hyväksytään silloin, kun maksupalveluntarjoaja on havainnut poikkeavuuden ja ilmoittanut tästä maksupalvelunkäyttäjälle, seurauksena voi olla, että varat siirretään muulle kuin aiotulle maksunsaajalle. Tällaisissa tapauksissa maksupalveluntarjoajia ei olisi pidettävä vastuussa maksutapahtuman suorittamisesta muulle kuin aiotulle maksunsaajalle, kuten direktiivin (EU) 2015/2366 88 artiklassa säädetään. Maksupalveluntarjoajien olisi ilmoitettava maksupalvelunkäyttäjille, mitä vaikutuksia maksupalvelunkäyttäjän päätöksellä jättää huomioimatta ilmoitettu poikkeavuus on maksupalveluntarjoajan vastuuseen ja maksujen palautusta koskevaan maksupalvelunkäyttäjän oikeuteen. Maksupalvelunkäyttäjällä olisi oltava oikeus olla käyttämättä kyseistä palvelua milloin tahansa maksupalveluntarjoajan kanssa solmimansa sopimussuhteen voimassaoloaikana. Jos maksupalvelunkäyttäjä päättää olla käyttämättä palvelua, hänen olisi voitava myöhemmin aloittaa palvelun käyttäminen uudelleen.
- (14) On ratkaisevan tärkeää, että maksupalveluntarjoajat noudattavat tehokkaasti velvoitteitaan, jotka johtuvat sellaisiin henkilöihin, elimiin tai yhteisöihin kohdistuvista unionin pakotteista, joiden omaisuutta on jäädytetty SEUT-sopimuksen 215 artiklan mukaisesti hyväksytyjen rajoittavien toimenpiteiden nojalla tai joihin sovelletaan tällaisten toimenpiteiden nojalla kieltoa asettaa varoja tai taloudellisia resursseja niiden saataville tai niiden hyväksi joko suoraan tai välillisesti (luetellut henkilöt tai yhteisöt). Unionin lainsäädännössä ei kuitenkaan ole vahvistettu sääntöjä menettelystä tai välineistä, joita maksupalveluntarjoajien on käytettävä varmistukseen näiden velvoitteidensa noudattamisen. Näin ollen maksupalveluntarjoajat soveltavat erilaisia menetelmiä, jotka perustuvat niiden omaan valintaan tai asianomaisten kansallisten viranomaisten antamiin ohjeisiin. Käytäntö, jossa unionin pakotteista johtuvia velvoitteita noudatetaan tarkistamalla kussakin kansallisessa tai rajatylittävässä tilisiirtotapahtumassa osallisena oleva maksaja ja maksunsaaja, johtaa siihen, että hyvin suuri määrä tilisiirtoja merkitään sellaisiksi, että niissä on mahdollisesti osallisina luetteloon merkittyjä henkilöitä tai yhteisöjä. Tarkistuksen jälkeen kuitenkin selvästi suurin osa tällaisiksi merkityistä maksutapahtumista osoittautuu sellaisiksi, ettei niissä ole osallisina luetteloon merkittyjä henkilöitä tai yhteisöjä. Pikasiirtojen luonteen vuoksi maksupalveluntarjoajien on mahdotonta tarkistaa tällaiset merkityt maksutapahtumat välittömästi lyhyessä määräajassa, minkä

vuoksi ne hylätään. Tämä tilanne aiheuttaa maksupalveluntarjoajille toiminnallisia haasteita, jotka liittyvät pikasiirtojen tarjoamiseen maksupalvelunkäyttäjille kaikkialla unionissa luotettavasti ja ennustettavasti. Jotta voidaan lisätä oikeusvarmuutta, tehostaa maksupalveluntarjoajien pyrkimyksiä noudattaa unionin pakotteista johtuvia velvoitteitaan euromääräisten pikasiirtojen yhteydessä ja välttää tällaisten maksutapahtumien tarpeeton estäminen, maksupalveluntarjoajien olisi maksutapahtumiin perustuvan seurannan soveltamiseen sijaan tarkistettava vähintään päivittäin, ovatko niiden maksupalvelunkäyttäjät luetteloon merkittyjä henkilöitä tai yhteisöjä.

- (15) Jotta voidaan estää pikasiirtojen käynnistäminen luetteloon merkityille henkilöille tai yhteisöille kuuluvilta maksutileiltä ja jotta tällaisille tileille lähetetyt varat voidaan jäädyttää välittömästi, maksupalveluntarjoajien olisi tarkistettava maksupalvelunkäyttäjänsä mahdollisimman pian sen jälkeen, kun SEUT-sopimuksen 215 artiklan mukaisesti hyväksytty uusi rajoittava toimenpide, jossa määrätään omaisuuden jäädyttämisestä tai kielletään varojen tai taloudellisten resurssien asettaminen saataville, on tullut voimaan, jolloin varmistetaan, että maksupalveluntarjoajat noudattavat unionin pakotteista johtuvia velvoitteitaan tehokkaasti.
- (16) Jos yksi maksupalveluntarjoaja ei tarkista maksupalvelunkäyttajiään oikea-aikaisesti, tämä voi johtaa siihen, että toinen maksupalveluntarjoaja, joka osallistuu saman pikasiirtotapahtuman toteuttamiseen, jättää jäädyttämättä luetteloon merkityn henkilön tai yhteisön varoja tai asettaa varoja tai taloudellisia resursseja tällaisen henkilön tai yhteisön saataville. Maksupalveluntarjoajien, joille määrätään seuraamuksia unionin pakotteista johtuvien velvoitteiden noudattamatta jättämisestä sen vuoksi, että toinen maksupalveluntarjoaja ei ole tarkistanut maksupalvelunkäyttajiään oikea-aikaisesti, olisi saatava korvaus näistä seuraamuksista kyseiseltä maksupalveluntarjoajalta.
- (17) Tämän asetuksen rikkomiseen olisi sovellettava jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten määräämiä seuraamuksia. Tällaisten seuraamusten olisi oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Jotta voidaan helpottaa maksupalveluntarjoajien ja asianomaisten toimivaltaisten viranomaisten keskinäistä luottamusta unionin pakotteista johtuvien maksupalveluntarjoajien velvoitteiden noudattamista koskevan yhdenmukaistetun lähestymistavan yhdenmukaiseen ja perusteelliseen täytäntöönpanoon, on erityisesti aiheellista yhdenmukaistaa koko unionissa vähimmäistasot seuraamuksille, joita määrätään maksupalveluntarjoajille, jos ne rikkovat velvollisuuttaan tarkistaa, ovatko niiden maksupalvelunkäyttäjät luetteloon merkittyjä henkilöitä tai yhteisöjä.
- (18) Maksupalveluntarjoajat tarvitsevat riittävästi aikaa tässä asetuksessa säädettyjen velvoitteiden täyttämiseen. Sen vuoksi on aiheellista ottaa nämä velvoitteet käyttöön asteittain, jolloin maksupalveluntarjoajat voivat käyttää resurssejaan tehokkaammin. Pikasiirtojen lähettämispalvelun tarjoamista koskevaa velvoitetta olisi sen vuoksi sovellettava myöhemmin kuin pikasiirtojen vastaanottamispalvelun tarjoamista koskevaa velvoitetta, koska pikasiirtojen lähettäminen on näistä kahdesta palvelusta yleensä kalliimpi ja monimutkaisempi toteuttaa ja edellyttää siksi enemmän aikaa. Maksunsaajan nimen ja maksutilitunnisteen välillä havaittujen poikkeavuuksien ilmoittaminen maksajalle tulee kyseeseen ainoastaan sellaisten maksupalveluntarjoajien kohdalla, jotka tarjoavat pikasiirtojen lähettämispalvelua. Sen vuoksi velvollisuutta tarjota kyseistä palvelua olisi sovellettava samasta ajankohdasta lähtien kuin velvollisuutta tarjota pikasiirtojen lähettämispalvelua. Palvelumaksuihin ja unionin pakotteista johtuvien velvoitteiden noudattamisen varmistavaan

yhdenmukaistettuun menettelyyn liittyviä velvoitteita olisi sovellettava heti, kun maksupalveluntarjoajat ovat velvollisia tarjoamaan pikasiirtojen vastaanottamispalvelua. Jotta valuuttanaan muuta kuin euroa käyttävissä jäsenvaltioissa sijaitsevat maksupalveluntarjoajat voivat kohdentaa euromääräisten pikasiirtojen toteuttamiseen tarvittavat resurssit tehokkaasti, tässä asetuksessa säädettyjä velvoitteita olisi sovellettava tällaisiin maksupalveluntarjoajiin myöhemmin kuin euroa käyttävissä jäsenvaltioissa sijaitseviin maksupalveluntarjoajiin soveltaen eri velvoitteiden käyttöönottoon samaa asteittaista lähestymistapaa kuin euroalueella sijaitsevien maksupalveluntarjoajien tapauksessa.

- (19) Valuuttanaan muuta kuin euroa käyttävässä jäsenvaltiossa sijaitsevan maksupalveluntarjoajan euromääräisistä rajatylittävistä tilisiirroista veloittamien palvelumaksujen on Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1230³⁸ 3 artiklan mukaisesti oltava samat kuin palvelumaksujen, jotka kyseinen maksupalveluntarjoaja veloittaa kyseisen jäsenvaltion kansallisen valuutan määräisistä kansallisista tilisiirroista. Tilanteissa, joissa tällainen maksupalveluntarjoaja veloittaa kansallisen valuutan määräisistä kansallisista pikasiirroista suurempia palvelumaksuja kuin tavallisista kansallisen valuutan määräisistä kansallisista tilisiirroista ja siten myös suurempia palvelumaksuja kuin tavallisista euromääräisistä rajatylittävistä tilisiirroista, palvelumaksut, joita tällaisen maksupalveluntarjoajan olisi asetuksen (EU) 2021/1230 3 artiklan mukaisesti veloitettava euromääräisistä rajatylittävistä pikasiirroista, olisivat suuremmat kuin tavallisista euromääräisistä rajatylittävistä tilisiirroista veloitettavat palvelumaksut. Jotta tällaisissa tilanteissa vältettäisiin ristiriitaiset vaatimukset ja otettaisiin huomioon keskeinen tavoite ohjata maksupalvelunkäyttäjää käyttämään euromääräisiä pikasiirtoja, on aiheellista vaatia, että euromääräisistä rajatylittävistä pikasiirroista maksajilta ja maksunsaajilta veloitettavat palvelumaksut eivät saa ylittää tavallisista euromääräisistä rajatylittävistä tilisiirroista veloitettavia palvelumaksuja.
- (20) Sen vuoksi asetuksia (EU) N:o 260/2012 ja (EU) 2021/1230 olisi muutettava.
- (21) Kaiken henkilötietojen käsittelyn, jota tapahtuu tarjottaessa pikasiirtoja tai palvelua, jolla havaitaan maksunsaajan nimen ja maksutilitunnisteen väliset poikkeavuudet ja ilmoitetaan niistä maksajalle, sekä tarkistettaessa, ovatko maksupalvelunkäyttäjät luetteloon merkittyjä henkilöitä tai yhteisöjä, olisi oltava Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679³⁹ mukaista. Luonnollisten henkilöiden nimien ja maksutilitunnisteiden käsittely on oikeasuhteista ja tarpeellista vilpillisten maksutapahtumien estämiseksi ja virheiden havaitsemiseksi sekä sen varmistamiseksi, että noudatetaan SEUT-sopimuksen 215 artiklan mukaisesti hyväksytyjä rajoittavia toimenpiteitä, joissa määrätään varojen jäädyttämisestä tai kielletään varojen tai taloudellisten resurssien saataville asettaminen.
- (22) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitteita, eli luoda tarvittavia yhdenmukaisia sääntöjä euromääräisille rajatylittäville pikasiirroille unionissa ja lisätä euromääräisten pikasiirtojen yleistä käyttöönottoa, koska ne eivät voi asettaa velvoitteita muissa jäsenvaltioissa sijaitseville maksupalveluntarjoajille, vaan kyseiset tavoitteet voidaan toiminnan laajuuden vuoksi saavuttaa paremmin

³⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1230, annettu 14 päivänä heinäkuuta 2021, rajatylittävistä maksuista unionissa (EUVL L 274, 30.7.2021, s. 20).

³⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta.

unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen sen tavoitteiden saavuttamiseksi.

- (23) Euroopan tietosuojavaltuutettua on kuultu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1725⁴⁰ 42 artiklan 1 kohdan mukaisesti, ja hän on antanut lausuntonsa [XX päivänä kuuta 2022]⁴¹,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Asetuksen (EU) N:o 260/2012 muuttaminen

Muutetaan asetusta (EU) N:o 260/2012 seuraavasti:

- 1) Muutetaan 2 artikla seuraavasti:

- a) Lisätään 1 a–1 d alakohta seuraavasti:

”1 a) ’pikasiirrolla’ tilisiirtoa, joka täyttää kaikki seuraavat edellytykset:

- a) tällaista tilisiirtoa koskevan maksutoimeksiannon vastaanottoajankohta on se ajankohta, jolloin maksaja antaa maksupalveluntarjoajalleen toimeksiannon toteuttaa kyseinen tilisiirto, päivästä tai vuorokaudenajasta riippumatta;
- b) maksajan maksupalveluntarjoaja käsittelee tällaista tilisiirtoa koskevan maksutoimeksiannon välittömästi päivästä tai vuorokaudenajasta riippumatta;
- c) siirretty summa hyvitetään maksunsaajan maksutilille 10 sekunnin kuluessa maksutoimeksiannon vastaanottamisesta;
- d) tilillepanon arvopäivä maksunsaajan maksutilillä on sama päivä kuin se päivä, jona siirretty summa hyvitetään maksunsaajan maksutilille;

- 1 b) ’maksupalvelunkäyttäjän rajapinnalla’ mitä tahansa menetelmää, laitetta tai menettelyä, jonka avulla maksaja voi tehdä maksupalveluntarjoajalleen tilisiirtoa koskevan paperisen tai sähköisen maksutoimeksiannon, mukaan lukien verkkopankki, mobiilipankkisovellus, pankkiautomaatti tai mikä tahansa muu maksupalveluntarjoajan tiloissa toteutettava tapa;

- 1 c) ’maksutilitunnisteella’ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/2366^{*1} 4 artiklan 33 kohdassa määriteltyä yksilöllistä tunnistetta;

⁴⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2018/1725, annettu 23 päivänä lokakuuta 2018, luonnollisten henkilöiden suojelusta unionin toimielinten, elinten ja laitosten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta sekä asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja päätöksen N:o 1247/2002/EY kumoamisesta (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 39–98).

⁴¹ EUVL C [...], [...], s. [...].

- 1 d) 'luetteloon merkityillä henkilöillä tai yhteisöillä' luonnollisia henkilöitä, oikeushenkilöitä, elimiä tai yhteisöjä, joiden omaisuutta on jäädytetty SEUT-sopimuksen 215 artiklan mukaisesti hyväksytyjen rajoittavien toimenpiteiden nojalla tai joihin sovelletaan tällaisten toimenpiteiden nojalla kieltoa asettaa varoja tai taloudellisia resursseja niiden saataville tai niiden hyväksi joko suoraan tai välillisesti;

*1 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2366, annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 2002/65/EY, 2009/110/EY ja 2013/36/EU ja asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/64/EY kumoamisesta (EUVL L 337, 23.12.2015, s. 35)."

- b) Korvataan 22 alakohta seuraavasti:

"22) 'pieniä maksuja välittävällä maksujärjestelmällä' maksujärjestelmää, jonka päätarkoituksena on käsitellä, selvittää tai suorittaa tilisiirtoja tai suoraveloituksia, jotka ovat määrältään etupäässä pieniä, ja joka ei ole suuria maksuja välittävä maksujärjestelmä;"

- 2) Lisätään 5 a–5 d artikla seuraavasti:

"5 a artikla

Pikasiirtotapahtumat

1. Maksupalveluntarjoajien, jotka tarjoavat maksupalvelunkäyttäjilleen tilisiirtojen lähettämistä ja vastaanottamista koskevaa maksupalvelua, on tarjottava kaikille maksupalvelunkäyttäjilleen pikasiirtojen lähettämistä ja vastaanottamista koskevaa maksupalvelua.

Tätä kohtaa ei kuitenkaan sovelleta direktiivin 2009/110/EY 2 artiklan 1 kohdassa määriteltyihin sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitoksiin eikä direktiivin (EU) 2015/2366 4 artiklan 4 kohdassa määriteltyihin maksulaitoksiin.

2. Suorittaessaan pikasiirtoja maksupalveluntarjoajien on 5 artiklassa säädettyjen vaatimusten lisäksi täytettävä seuraavat vaatimukset:

- a) niiden on varmistettava, että maksajat voivat tehdä pikasiirtoa koskevan maksutoimeksiannon käyttäen samoja maksupalvelunkäyttäjän rajapintoja, joiden kautta kyseiset maksajat voivat tehdä muita tilisiirtoja koskevan maksutoimeksiannon;
- b) saatuaan pikasiirtoa koskevan maksutoimeksiannon niiden on välittömästi tarkistettava, täyttyvätkö kaikki tarvittavat maksun käsittelyä koskevat edellytykset ja ovatko tarvittavat varat saatavilla, varattava määrä maksajan tililtä ja lähetettävä maksutapahtuma välittömästi maksunsaajan maksupalveluntarjoajalle;
- c) niiden on varmistettava, että kaikki niiden ylläpitämät maksutilit ovat käytettävissä pikasiirtoja varten 24 tuntia vuorokaudessa kaikkina kalenteripäivinä;
- d) vastaanotettuaan pikasiirron niiden on välittömästi asetettava kyseisen maksutapahtuman määrä saataville maksunsaajan maksutilille.

3. Tarjotessaan euromääräisiä pikasiirtoja maksupalveluntarjoajien on tarjottava maksupalvelunkäyttäjilleen mahdollisuus toimittaa useita maksutoimeksiantoja

pakettina, jos ne tarjoavat maksupalvelunkäyttäjilleen tällaisen mahdollisuuden muun tyyppisten tilisiirtojen kohdalla.

4. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen maksupalveluntarjoajien, jotka sijaitsevat valuuttanaan euroa käyttävässä jäsenvaltiossa, on tarjottava maksupalvelunkäyttäjille euromääräisten pikasiirtojen vastaanottamispalvelua viimeistään ... päivänä kuuta ... [julkaisutoimisto lisää päivämäärän, joka on 6 kuukautta tämän asetuksen voimaantulopäivästä] sekä euromääräisten pikasiirtojen lähettämispalvelua viimeistään ... päivänä kuuta ... [julkaisutoimisto lisää päivämäärän, joka on 12 kuukautta tämän asetuksen voimaantulopäivästä].

Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen maksupalveluntarjoajien, jotka sijaitsevat valuuttanaan muuta kuin euroa käyttävässä jäsenvaltiossa, on tarjottava maksupalvelunkäyttäjille euromääräisten pikasiirtojen vastaanottamispalvelua viimeistään ... päivänä kuuta ... [julkaisutoimisto lisää päivämäärän, joka on 30 kuukautta tämän asetuksen voimaantulopäivästä] sekä euromääräisten pikasiirtojen lähettämispalvelua viimeistään ... päivänä kuuta ... [julkaisutoimisto lisää päivämäärän, joka on 36 kuukautta tämän asetuksen voimaantulopäivästä].

5 b artikla

Pikasiirtoihin liittyvät palvelumaksut

1. Palvelumaksut, joita maksupalveluntarjoaja veloittaa maksajilta ja maksunsaajilta euromääräisten pikasiirtotapahtumien lähettamisestä ja vastaanottamisesta, eivät saa olla suurempia kuin palvelumaksut, joita kyseinen maksupalveluntarjoaja veloittaa muiden vastaavien euromääräisten tilisiirtotapahtumien lähettamisestä ja vastaanottamisesta.

2. Maksupalveluntarjoajien, jotka sijaitsevat valuuttanaan euroa käyttävässä jäsenvaltiossa, on noudatettava tätä artiklaa viimeistään ... päivänä kuuta ... [julkaisutoimisto lisää päivämäärän, joka on 6 kuukautta tämän asetuksen voimaantulopäivästä].

Maksupalveluntarjoajien, jotka sijaitsevat valuuttanaan muuta kuin euroa käyttävässä jäsenvaltiossa, on noudatettava tätä artiklaa viimeistään ... päivänä kuuta ... [julkaisutoimisto lisää päivämäärän, joka on 30 kuukautta tämän asetuksen voimaantulopäivästä].

5 c artikla

Maksunsaajan nimen ja maksutilitunnisteen väliset poikkeavuudet pikasiirtojen tapauksessa

1. Pikasiirtojen osalta maksajan maksupalveluntarjoajan on tarkistettava, vastaavatko maksajan antama maksunsaajan maksutilitunniste ja maksajan antama maksunsaajan nimi toisiaan. Jos ne eivät vastaa toisiaan, kyseisen maksupalveluntarjoajan on ilmoitettava maksajalle havaituista poikkeavuuksista ja niiden suuruudesta.

Maksupalveluntarjoajien on tarjottava kyseistä palvelua välittömästi sen jälkeen, kun maksaja on toimittanut maksupalveluntarjoajalleen maksunsaajan maksutilitunnisteen ja maksunsaajan nimen, ja ennen kuin maksajalle tarjotaan mahdollisuutta hyväksyä pikasiirto.

2. Maksupalveluntarjoajien on varmistettava, että 1 kohdassa tarkoitettu poikkeavuuksien havaitseminen ja niistä ilmoittaminen eivät estä maksajia hyväksymästä kyseistä pikasiirtoa.

3. Maksupalveluntarjoajien on varmistettava, että maksupalvelunkäyttäjillä on oikeus päättää olla käyttämättä 1 kohdassa tarkoitettua palvelua, ja niiden on tiedotettava maksupalvelunkäyttäjilleen siitä, miten nämä voivat käyttää tätä oikeuttaan.

Maksupalveluntarjoajien on myös varmistettava, että maksupalvelunkäyttäjillä, jotka ovat päättäneet olla käyttämättä 1 kohdassa tarkoitettua palvelua, on oikeus päättää käyttää kyseistä palvelua myöhemmin.

4. Maksupalveluntarjoajien on ilmoitettava maksupalvelunkäyttäjilleen, että maksutapahtuman hyväksyminen havaitusta ja ilmoitetusta poikkeavuudesta huolimatta tai päätös olla käyttämättä 1 kohdassa tarkoitettua palvelua voi johtaa siihen, että varat siirretään maksutilille, joka ei ole maksajan ilmoittaman maksunsaajan hallussa. Maksupalveluntarjoajien on annettava tämä tieto samanaikaisesti 1 kohdassa tarkoitettujen poikkeavuuksista ilmoittamisen kanssa tai silloin, kun maksupalvelunkäyttäjä päättää olla käyttämättä mainitussa kohdassa tarkoitettua palvelua.

5. Edellä 1 kohdassa tarkoitettua palvelua on tarjottava maksajalle riippumatta siitä, mitä maksupalvelunkäyttäjän rajapintaa maksaja käyttää tehdessään pikasiirtoa koskevan maksutoimeksiannon.

6. Maksupalveluntarjoajien, jotka sijaitsevat valuuttanaan euroa käyttävässä jäsenvaltiossa, on noudatettava tätä artiklaa viimeistään ... päivänä ... kuuta ... [julkaisutoimisto lisää päivämäärän, joka on 12 kuukautta tämän asetuksen voimaantulopäivästä].

Maksupalveluntarjoajien, jotka sijaitsevat valuuttanaan muuta kuin euroa käyttävässä jäsenvaltiossa, on noudatettava tätä artiklaa viimeistään ... päivänä ... kuuta ... [julkaisutoimisto lisää päivämäärän, joka on 36 kuukautta tämän asetuksen voimaantulopäivästä].

5 d artikla

Maksupalvelunkäyttäjien seuranta unionin pakotteiden suhteen pikasiirtojen tapauksessa

1. Pikasiirtoja toteuttavien maksupalveluntarjoajien on tarkistettava, onko niiden maksupalvelunkäyttäjien joukossa luetteloon merkittyjä henkilöitä tai yhteisöjä.

Maksupalveluntarjoajien on tehtävä tällaiset tarkistukset välittömästi SEUT-sopimuksen 215 artiklan mukaisesti hyväksytyjen, varojen jäädyttämistä tai varojen tai taloudellisten resurssien saataville asettamisen kieltämistä koskevien uusien tai muutettujen rajoittavien toimenpiteiden voimaantulon jälkeen ja vähintään kerran jokaisena kalenteripäivänä.

2. Pikasiirron toteuttamisen aikana maksajan maksupalveluntarjoajan ja maksunsaajan maksupalveluntarjoajan, jotka osallistuvat tällaisen siirron toteuttamiseen, ei tule 1 kohdan mukaisten tarkistusten suorittamisen lisäksi tarkistaa, onko maksaja tai maksunsaaja, jonka maksutiliä käytetään kyseisen pikasiirron toteuttamiseen, luetteloon merkitty henkilö tai yhteisö.

3. Maksupalveluntarjoajan, joka ei ole suorittanut 1 kohdassa tarkoitettuja tarkistuksia ja joka toteuttaa pikasiirron, jonka seurauksena toinen kyseisen pikasiirtotapahtuman toteuttamiseen osallistuva maksupalveluntarjoaja jättää jäädyttämättä luetteloon merkittyjen henkilöiden tai yhteisöjen varoja tai asettaa varoja tai taloudellisia resursseja tällaisten henkilöiden tai yhteisöjen saataville, on korvattava toiselle maksupalveluntarjoajalle aiheutuneet taloudelliset vahingot, jotka johtuvat kyseiselle toiselle maksupalveluntarjoajalle SEUT-sopimuksen 215 artiklan mukaisesti hyväksytyjen, varojen jäädyttämistä tai varojen tai taloudellisten resurssien saataville asettamisen kieltämistä koskevien rajoittavien toimenpiteiden nojalla määrätystä seuraamuksista.

4. Maksupalveluntarjoajien on noudatettava tätä artiklaa viimeistään ... päivänä kuuta ... [julkaisutoimisto lisää päivämäärän, joka on 6 kuukautta tämän asetuksen voimaantulopäivästä].”

3) Lisätään 11 artiklaan 1 a ja 1 b kohta seuraavasti:

”1 a. Poiketen siitä, mitä 1 kohdassa säädetään, jäsenvaltioiden on viimeistään ... päivänä kuuta ... [julkaisutoimisto lisää päivämäärän, joka on 4 kuukautta tämän asetuksen voimaantulopäivästä] vahvistettava säännöt, jotka koskevat 5 a–5 d artiklan rikkomisesta määrättäviä seuraamuksia, ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ne pannaan täytäntöön. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle näistä säännöistä ja toimenpiteistä viimeistään ... päivänä kuuta ... [julkaisutoimisto lisää päivämäärän, joka on 8 kuukautta tämän asetuksen voimaantulopäivästä] sekä ilmoitettava sille viipymättä kaikista niihin vaikuttavista myöhemmistä muutoksista.

1 b. Edellä olevan 5 d artiklan rikkomisesta määrättävien seuraamusten osalta jäsenvaltioiden on varmistettava, että näihin seuraamuksiin sisältyvät seuraavat:

- a) kun on kyse oikeushenkilöstä, hallinnolliset sakot, joiden enimmäismäärä on vähintään 10 prosenttia kyseisen oikeushenkilön edellisen tilikauden vuotuisesta nettomääräisestä kokonaisliikevaihdosta;
- b) kun on kyse luonnollisesta henkilöstä, hallinnolliset sakot, joiden enimmäismäärä on vähintään 5 000 000 euroa, tai niissä jäsenvaltioissa, joiden rahayksikkö ei ole euro, vastaava arvo kansallisena valuuttana ... päivänä kuuta ... [julkaisutoimisto lisää tämän asetuksen voimaantulopäivän].

Sovellettaessa a alakohtaa, jos oikeushenkilö on Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/34/EU^{*2} 2 artiklan 9 kohdassa määritellyn emoyrityksen tytäryritys tai minkä tahansa sellaisen yrityksen tytäryritys, joka tosiasiallisesti käyttää määräävää vaikutusvaltaa kyseisessä oikeushenkilössä, asiaankuuluva liikevaihto on perimmäisen emoyrityksen edellisen tilikauden konsolidoidusta tilinpäätöksestä saatu liikevaihto.

^{*2} Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/34/EU, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, tietyntyyppisten yritysten vuositilinpäätöksistä, konsernitilinpäätöksistä ja niihin liittyvistä kertomuksista, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY kumoamisesta (EUVL L 182, 29.6.2013, s. 19).”

2 artikla
Asetuksen (EU) 2021/1230 muuttaminen

Lisätään asetuksen (EU) 2021/1230 3 artiklaan 5 kohta seuraavasti:

”5. Tämän artiklan 1 kohtaa ei sovelleta, jos asetuksen (EU) N:o 260/2012 5 b artiklan 1 kohta velvoittaisi valuuttanaan muuta kuin euroa käyttävässä jäsenvaltiossa sijaitsevan maksupalveluntarjoajan veloittamaan pikasiirrosta palvelumaksun, joka olisi pienempi kuin palvelumaksu, joka veloitettaisiin samasta siirrosta, jos tämän artiklan 1 kohtaa sovellettaisiin.

Ensimmäistä alakohtaa sovellettaessa pikasiirrolla tarkoitetaan asetuksen (EU) N:o 260/2012 2 artiklan 1 a kohdassa määritellyä pikasiirtoa, joka on rajatylittävä ja euromääräinen.”

3 artikla
Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja